

1 תקנות הפיקוח על מעונות (החזקת חוסים במעונות ללוקים בשכלם), התשכ"ז-1967

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2(ב) ו-12 לחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"לוקה בשכלו" - מי שלקה בכושר שכלי נמוך מן הממוצע וליקוי זה מקורו בתקופת ההתפתחות ובעטיו מוגבל כשרו להתנהגות מסתגלת;
"מעון" - מעון רגיל כמשמעותו בתקנות הפיקוח על מעונות (בקשה לרשיון), התשכ"ה-1965, המיועד ללוקים בשכלם;
"מוסד רפואי מוכר" - מוסד רפואי או רופא ששר הסעד, בהתייעצות עם שר הבריאות, קבע אותו כמוסד רפואי לצורך תקנות אלה;
"חוסה" - קטין או בגיר הלוקה בשכלו.

2. תנאים לרשיון

לא יינתן רשיון לניהול מעון לפי סעיף 2(א) לחוק אלא אם נתקיימו לגביו התנאים שבתקנות אלה.

3. דאגה לחוסים

(א) במעון יספקו לחוסים השוכנים בו -

- (1) כל צרכיהם הגופניים והנפשיים וידאגו להם במסירות ויקיימו תנאים שיבטיחו להם התפתחות תקינה ובריאה;
 - (2) ארוחות בהתאם לצרכיהם ולא פחות מאשר ארבע ארוחות ליום, מהן לפחות אחת מבושלת; הרכב המזון וטיבו יהיו כפי ששר הסעד יודיע בחוזר שישלח למעונות.
- (ב) במעון ידאגו שהחוסים השוכנים בו ילבשו לבוש מתאים, תקין ונקי בהתאם לצרכים בעונות השנה.
- (ג) במעון ידאגו לנקיון גופם ולבושם של החוסים השוכנים בו.
- (ד) במעון ידאגו לקיום קשרים בין החוסים השוכנים בו לבין בני-משפחותיהם.

4. קביעת סדר יום ועריכת סידורים מתאימים

(תיקון התשמ"ז)

- (א) במעון ייקבע סדר יום לימי חול, לימי המנוחה השבועיים ולחגים, שיבטיח זמנים סבירים לשינה, לאכילה, ללימודים, להכנת שיעורים, למלאכה, לעבודה, לאימון ולחינוך, לפעולות נופש ותרבות - הכל לפי יכולתם וכשרם של החוסים ולפי תכנית קידום אישית.
- (ב) לא יאוחר משלושה חודשים לאחר כניסת החוסה למעון ייעשו סידורים מתאימים לקביעת תכנית קידום אישית עבורו, בידי צוות שיכלול את אלה: מנהל המעון, רופא המעון, הרכז החינוכי ואם הבית (להלן - הצוות); התכנית תיבדק אחת לשנה לפחות בידי הצוות בהשתתפות המפקח על המעון.

5. חופשה

המעון יהיה פתוח לחוסים כל ימות השנה; חופשה לחוסים תיקבע באישור המפקח.

6. קבלת חוסים למעון

(תיקון התש"ל)

(א) לא יתקבל חוסה למעון אלא אם הוא מתאים לסגיי החוסים שבעבורם ניתן רשיון לניהולו.
(ב) לא יתקבל חוסה למעון אלא אם נשלח אליו על-ידי הורו או אפוטרופסו או על-ידי מי שמוסמך לכך על פי דין.
(ג) לא יתקבל חוסה למעון אלא אם אישרה את קבלתו ועדת-קבלה שמונתה על-ידי שר הסעד; ועדת הקבלה תהיה של שלושה: מנהל המעון, רופא וכשיר לעבודה סוציאלית (להלן - הועדה); יושב-ראש הועדה ימונה על-ידי שר הסעד מבין חבריה.

(ד) לא תדון הועדה בקבלת חוסה למעון אלא אם הומצאה לה החלטה של ועדת-אבחון שמינתה לענין חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969, או שלושה אלה:

(1) חוות-דעת רפואית שניתנה על-ידי מוסד רפואי מוכר על מצב בריאותו והמעידה כי אין החוסה נגוע במחלה מידבקת;

(2) חוות-דעת של פסיכולוג המעידה על הליקוי בשכלו של החוסה;

(3) תסקיר פקיד-סעד שנתמנה לענין חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969, המעיד על הצורך בהשמתו במעון.

(ה) על אף האמור בתקנות משנה (ג) ו-(ד), רשאי המפקח לאשר קבלת חוסה למעון, אם הוא סבור כי טובת החוסה דורשת כי יתקבל למעון שאליו הוגשה בקשה להתקבל.

(ו) לא יתקבל חוסה למעון שבו ניתן חינוך דתי אלא אם הוא בן אותה דת.

(ז) על אף האמור בתקנות משנה (ו), אם היו הורי החוסה או אפוטרופסו או פקיד-סעד לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969, או מנהל המעון שבו ניתן חינוך דתי ושאליו עומד חוסה בן דת אחרת להתקבל, סבורים כי טובת החוסה

דורשת כי יתקבל למעון האמור, יפנו בכתב למפקח בבקשה להרשות את קבלת החוסה; היה המפקח סבור כי טובת החוסה מחייבת את קבלתו למעון שאליו הוגשה בקשה להתקבל, רשאי הוא לאשר את קבלתו.

7. אמצעי משמעת ובטחון

(א) מנהל מעון ינקוט באמצעים סבירים ומתאימים כדי להבטיח כי כל חוסה היוצא את תחומי המעון, על דעת המנהל, יגיע למחוז-חפצו בשלום.

(ב) על עריכת טיולים, קייטנות ורחיצה בים או בבריכה של חוסי המעון, יחולו הוראות המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות.

(ג) אמצעי המשמעת במעון יהיו אמצעי-משמעת חינוכיים בלבד; לא תונהג במעון שיטה של ענשים גופניים, שלילת-מזון או כליאה כאמצעי-משמעת ולא יעונש חוסה עונש אחר כלשהו העלול לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי.

(ד) למרות האמור בתקנות משנה (ג), רשאי מנהל המעון להורות על בידודו של חוסה או על הגבלת תנועתו, כאשר החוסה עלול לסכן את עצמו או את זולתו או עלול לגרום נזק חמור לרכוש.

(ה) לא יוחזק חוסה בבידוד ולא תוגבל תנועתו למעלה מ-12 שעות בלי אישור מוסד רפואי מוכר.

(ו) הוראה על בידוד של חוסה או על הגבלת תנועתו תירשם בתיק האישי של החוסה ויצוינו הנימוקים להוראה; על בידוד מעל שש שעות תינתן הודעה למפקח.

9. מבנה

- (א) המעון ייבנה מחמרים יציבים ובלתי-חדירים לרטיבות; הוא יהיה אטום בפני חדירת מזיקים ומכרסמים; הקירות והגג יהיו אטומים במידה מספקת בפני חום וקור ולא יהיו עשויים מחומר דליק.
- (ב) מבני המעון יוחזקו במצב נקי ותקין.
- (ג) רצפות המבנה יהיו עשויות חומר קשה וחלק הניתן לשטיפה.
- (ד) הפתחים החיצוניים יהיו ניתנים לסגירה.
- (ה) שטח החלונות בכל חדר-מגורים, חדר-אוכל ומטבח לא יפחת משמינית שטח הרצפה ולא יפחת ממטר מרובע.
- (ו) החלונות בחדרי-המגורים ובחדרי-האוכל ובמטבח יפנו החוצה.
- (ז) חדרי השירותים והמגורים יהיו מאווררים ומוארים כראוי, ומוסקים לפי הצורך בהתאם לעונות השנה.

10. חדרי שינה ומגורים

(תיקון התשמ"ז)

- (א) גובה חדרי-המגורים לא יפחת מ-2.5 מטר.
- (ב) (1) בחדרי-שינה המיועדים למספר חוסים יוקצה שטח של לא פחות מ-4 מטרים מרובעים לכל חוסה; בחישוב השטח לא יובאו בחשבון ארונות-קיר;
- (2) שטחו של חדר-שינה ליחיד לא יפחת משמונה מטרים מרובעים.
- (ג) לא ישוכנו בחדר אחד יותר מארבעה חוסים או, באישור בכתב ומראש מאת המפקח, ששה חוסים לכל היותר.
- (ד) המרחק בין המיטות לא יפחת מ-90 ס"מ.
- (ה) חדרי השינה יהיו מעל לפני הקרקע.
- (ו) חוסים וחוסות מגיל 6 ומעלה יהיו בחדרי-שינה נפרדים.
- (ז) חוסים וחוסות מגיל 13 ומעלה יהיו במבנים נפרדים.
- (ח) לכל חוסה תהיה מיטה נפרדת וכלי-מיטה שיכללו: מזרון, סדין, ציפוי לשמיכה, כיסוי למיטה, שעוונית ושמיכות, הכל לפי הצורך.
- (ט) בכל חדר-שינה יימצא מיתקן המיועד להחסנת חפציו האישיים של כל חוסה וכן כסאות או שרפרפים ושולחן המיועד לשימושם של שוכני החדר, הכל לפי צרכיהם האישיים של החוסים.
- (י) למרות כל האמור בסעיף זה ינהגו בחוסים הרתוקים למיטותיהם דרך קבע לפי הוראות מוסד רפואי מוכר.

11. חדר אוכל

- (א) בכל מעון יוקצה חדר, שאינו משמש לשינה, לחדר-אוכל לחוסים שאינם מרותקים למיטתם דרך קבע.
- (ב) בחדר האוכל יוקצה שטח של מטר מרובע אחד לפחות לכל סועד.
- (ג) השולחנות בחדר האוכל יהיו מצופים בחומר הניתן לשטיפה.
- (ד) שולחן בחדר האוכל יהיה מיועד ל-6 חוסים לכל היותר.
- (ה) ליד חדר האוכל יימצאו, במרחק סביר ממנו, כיורים לרחיצת הידיים, וחדרי-נוחיות.

12. מטבח

- (א) בכל מעון יהיה מטבח ששטחו כמפורט להלן:

המטבח	במעון המאכסן
במ"ר	חוסים שמספרם
14	13-25
20	16-50
26	51-75
32	76-100
52	101-200

מעל 200 - 52 בתוספת 0.15 מ"ר לכל חוסה מעל למאתיים הראשונים.

(ב) גובה המטבח לא יפחת מ-2.5 מטרים.

(ג) קירות המטבח יהיו מצופים עד לגובה 1.5 מטר בחומר המאפשר שטיפתם.

13. ציוד מטבח

(א) במעון ישתמשו בכלי-אוכל המתאימים לתקן הישראלי שנקבע להם על ידי מכון-התקנים הישראלי.

(ב) במטבח או סמוך לו יוקצה מקום מיוחד לשטיפת כלים ולשמירתם הנאותה.

(ג) במעון תימצא יחידת-קירור בגודל מתאים ליכולת תפוסתו של המעון, לשם החסנת המזון.

(ד) יוקצה סמוך למטבח מקום מיוחד, סגור ומאוורר, להחסנת מצרכי-מזון מעל הרצפה.

14. חדרי שירותים ונקיון

(א) מספר כלי התברואה במבני המגורים שבמעון יהיה לפי מספר החוסים השוכנים בו כמפורט בתוספת.

(ב) חדרי הנוחיות יימצאו בתוך המבנה במרחק סביר מחדרי המגורים.

(ג) במעון שבו שוכנים החוסים משני המינים יהיו כלי התברואה נפרדים ככל האפשר לפי היחס המספרי בין שני המינים.

(ד) במעון יוצבו פחי-אשפה המספיקים להבטחת הנקיון של המעון.

(ה) בכל מעון יימצא מיתקן מרכזי סגור לשמירתה התקינה של האשפה והרקתה.

15. מרפאה

(א) במעון שבו שוכנים עד 40 חוסים ייקבע מקום שישים מרפאה וישבו יימצא הציוד הבא:

(1) ארון לתרופות ולמכשירים;

(2) ארון-קיר לציוד עזרה ראשונה;

(3) כרסת-בריאות;

(4) כיור וברז מים;

(5) מיתקן לחימום המקום;

(6) מיתקן להרתחה.

(ב) במעון שבו שוכנים חוסים שאינם מרותקים דרך קבע למיטה במספר העולה על 40, ייקבע חדר מיוחד, ששטחו 10 מטרים מרובעים לפחות, למרפאה.

(ג) במרפאה כאמור בתקנת-משנה (ב) יימצא הציוד האמור בתקנת-

משנה (א) ונוסף לו גם הציוד הבא:

(1) ספת-בדיקה;

(2) פרגוד;

(3) מדרגות המאפשרות עליה לספה;

(4) מאזניים לשקילת בני-אדם ומד-גובה;

(5) שולחן-כתיבה;

(6) כסאות במספר מספיק;

(7) שטיח או מחצלת לרצפה.

16. חדרי בידוד

(א) במעון שמספר החוסים השוכנים בו אינו עולה על 50 ייקבעו חדרים מיוחדים שימשו בעת הצורך כחדרי-בידוד או חדרי-חולים.

(ב) במעון שמספר החוסים ששוכנים בו עולה על 50 ייקבעו שני חדרים מיוחדים שימשו כחדרי-בידוד וחדר-חולים.

(ג) במעון שבו שוכנים חוסים משני המינים לא יוחזקו בחדר-בידוד אחד חוסים משני המינים.

(ד) לחדרי-חולים או לחדרי-בידוד יהיו צמודים כויר-רצפה, בתי-שימוש ומקלחת שימשו את המאושפזים בהם בלבד.

17. החסנת בגדים

(א) במעון שתפוסתו עד 25 חוסים יוקצה מקום מיוחד שימש כמחסן להחסנת בגדים וכבסים.

(ג) ² ייעשו סידורים במעון להחסנת הכבסים המלוכלכים בנפרד.

(ד) במעון ייקבע מקום מיוחד להחסנת נעליים.

18. תאורה

במעון תהיה תאורה חשמלית מספקת.

19. מים חמים

במעון יהיו מים חמים במידה מספקת לרחיצת החוסים.

20. טיפול רפואי

(א) המעון יספק לחוסים בו את השירותים הרפואיים הבאים:

(1) בדיקה רפואית שגרתית אחת ל-6 חדשים;

(2) טיפול רפואי ופיקוח רפואי כללי;

(3) טיפול שיגרת בשיניים;

(4) טיפול מיוחד כגון פיזיותרפיה או טיפול בליקויי-דיבור;

(6) מתן עזרה ראשונה;

(7) ביצוע חיסונים על פי כל דין או על פי הוראת מוסד רפואי מוסמך;

(8) אחזקת המרפאה ודאגה לסדרים בה ולחמרי הרפואה שבה;

(9) קשר עם חולים הנמצאים מחוץ למעון;

(10) ניהול כרטסת-בריאות;

(11) רישום תרופות.

(ב) מנהל מעון ימציא למפקח אישור ממוסד רפואי מוכר על סיפוק השירותים המנויים בתקנת-משנה (א).

21. תנאים רפואיים להעסקת עובדים

(א) לא יתקבל עובד לעבודה במעון אלא לאחר שנבדק על ידי מוסד רפואי מוכר והציג אישור שאינו חולה לא בשחפת פעילה

ולא במחלה מידבקת אחרת ושאינן הוא נושא טפילים של מחלה מידבקת כלשהי.

(ב) חובת הבדיקה והמצאת האישור כאמור בתקנת-משנה (א) יחולו גם על בני משפחת העובד המתגוררים אתו בין כתלי המעון.

(ג) לא יועסק במעון עובד החולה במחלת-נפש או החולה באחת המחלות הנזכרות בתקנת-משנה (א).

(ד) עובד במעון שחלה יפסיק את עבודתו עד שימציא אישור רפואי המוכיח כי הוא אינו מסכן את בריאות שוכני המעון.

(ה) כל עובד חייב להמציא אחת לשנה אישור מאת מוסד רפואי מוכר שאינו חולה לא בשחפת פעילה ולא במחלה מידבקת אחרת.

(ו) לא יתגורר במעון בן-משפחה של עובד אם הוא לוקה במחלת-נפש או במחלה מידבקת העלולה לסכן את בריאות שוכני המעון.

(ז) נוסף לבדיקות האחרות יבדק כל עובד-מטבח אחת לשנה בדיקות תרבית וצואה.

(ח) לא יועסק עובד אשר נקיון גופו ולבושו אינם מניחים את הדעת או עובד שעל גופו נמצאים חטטים או פצעים פתוחים או מוגלתיים אלא אם הם מכוסים בתחבושת בלתי-חדירה.

22. פטור

שר הסעד רשאי לפטור, לתקופה שהוא יקבע, מעון שלא מתקיימות בו הוראות תקנות אלה, כולן או מקצתן, אם, לדעתו, מתנהל המעון בצורה שאינה פוגעת בשלומם הגופני והנפשי של החוסים בו.

23. השם

לתקנות אלה ייקרא "תקנות הפיקוח על מעונות (החזקת חוסים במעונות ללוקים בשכלם)", התשכ"ז-1967".

תוספת

(תקנה 14)

מספר האסלות	מספר הכיורים	מספר המקלחות	במעון שמספר החוסים בו עד 13 לכל 8 נוספים
2	2	2	
1	1	1	
מספר המשתנות			במעון שמספר החוסים בו עד 50 לכל 30 נוספים
3			
1			תוספת של
מספר האמבטיות			לכל 50 חוסים

במעון

היו בין ה-50

הראשונים

2

לפחות 25

למטה מגיל 6

לכל 50 נוספים

2

למטה מגיל 6

לכל 50 נוספים

1

מעל לגיל 6

לחוסים הרתוקים למיטותיהם או שאינם מסוגלים לשרת את עצמם דרך קבע יהיו כלי התברואה במספר שייקבע על ידי מוסד רפואי מוכר.

י"ט בטבת התשכ"ז (1 בינואר 1967)

יוסף בורג

שר הסעד

[1]. ק"ת 2090, התשכ"ז (17.8.1967), עמ' 3068.

תיקונים: ק"ת 2601, התשל"ל (20.8.1970), עמ' 2155;

ק"ת 5009, התשמ"ז (23.3.1987), עמ' 513.

[2]. במקור אין תקנת משנה (ב).

//